

**КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія образотворчого мистецтва та дизайну



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОЛЬОРОЗНАВСТВО**

галузь знань 0202 Мистецтво
для спеціальності 5.02020501 Образотворче мистецтво

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № <u>2165</u>
<u>Жильцов</u> (підпис) <u>(прізвище, ініціали)</u>
« <u>2016</u> » 2016 р.

Київ – 2016 рік

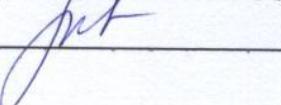
Робоча програма дисципліни «Кольорознавство» для студентів за галуззю
знань 0202 Мистецтво, спеціальністю 5.02020501 Образотворче мистецтво.

Розробник: М.І. Ладоненко, викладач циклової комісії образотворчого
мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету
імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії образотворчого
мистецтва та дизайну

Протокол від «29 » серпня 2016 року № 1

Голова циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну


(T.Л. Кормакова)
(підпис)

© _____, 20____ рік
© _____, 20____ рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	5
1. Опис навчальної дисципліни.....	7
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	8
3. Програма навчальної дисципліни.....	10
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Навчально-методична карта дисципліни «Кольорознавство».....	12
6. Теми практичних занять.....	13
7. Самостійна робота.....	13
8. Індивідуальні завдання.....	13
9. Методи навчання.....	14
10.Методичне забезпечення курсу.....	14
11.Методи контролю.....	17
12.Розподіл балів, які отримують студенти.....	18
13.Очікувані результати.....	19
14.Рекомендована література	
Базова.....	20
Допоміжна.....	20
15.Інформаційні ресурси.....	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Кольорознавство» є нормативним документом Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено цикловою комісією образотворчого мистецтва та дизайну на основі освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів, відповідно до навчального плану для спеціальності 5.02020501 «Образотворче мистецтво».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає компетентності, які повинен опанувати молодший спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Кольорознавство», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Кількість годин, відведених навчальним планом на рік дисципліни, становить 54 год., із них: 12 год. – лекції, 10 год. – практичні заняття, 6 год. – індивідуальна робота, 24 год. – самостійна робота, 2 год. – підсумковий контроль.

Дисципліна «Кольорознавство» об'єднує базові предмети в галузі мистецтва та призначена для надання системних відомостей про колір, його фізичні та психофізіологічні властивості. Вивчення навчальної дисципліни «Кольорознавство» тісно пов’язане з іншими професійними дисциплінами, такими як: «Психологія кольору», «Живопис», «Композиція», «Декоративно-прикладне мистецтво», «Методика навчання образотворчому мистецтву», «Технологія олійного живопису», тощо.

У навчальній програмі розглянуті узагальнені та систематизовані закономірності сприйняття кольору, які допоможуть студентам осiąгнути мистецтво живопису, розвинути асоціативно-образне мислення, художню уяву, вміння спостерігати, порівнювати та аналізувати колір і проявляти власну індивідуальність в образотворчій діяльності.

Програмою заплановано вивчення образотворчої сторони кольору, котре в сполученні з вправами по кольорознавству вирішує задачу підготовки викладача образотворчого мистецтва, який в своїй професійній діяльності повинен кваліфіковано використовувати засоби смислової та кольорової виразності.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна	
Модуль – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 5.02020501 «Образотворче мистецтво»	Рік підготовки: 3-й	
Змістових модулів – 2		Семestr	
Загальна кількість годин - 54	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	5-ий	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,7 самостійної роботи студента – 2		Лекції 12 год.	
		Практичні 10 год.	
		Самостійна робота 24 год.	
		Індивідуальні завдання: 6 год.	
		Модульний контроль: 2 год.	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення з науковою про колір в її історичній ретроспективі, осмислення досвіду накопиченого людством в цій галузі, підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з кольорознавства, розвиток у студентів колористичного мислення, вміння втілювати ідеї, замисли, почуття за допомогою кольору у подальшій професійній діяльності.

Завдання:

- освоєння історико-філософських питань з теорії основ кольорознавства;
- засвоєння основних колористичних понять, взаємодії світла і кольору та світлових явищ як причини виникнення кольору;
- поглиблення теоретичних знань кольорової естетики та кольорової гармонії;
- виховання розвиненого професійного кольорового мислення;
- оволодіння термінологією кольорознавства;
- вміння практично та якісно вести спрямований пошук кольорових рішень у будь-якому творі образотворчого мистецтва відносно психофізичних характеристик кольорів та кольорових сполучень;
- виховування у студентів працьовитості, відповідальності до виконання завдань курсу, дисциплінованості, самостійності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані такі **предметні компетентності**:

- здатність розвивати колористичні здібності та перетворювати теоретичні знання в метод професійної творчості;
- готовність застосовувати основні закономірності кольорової композиції, проявляючи професійні навички роботи з кольором у поєднанні з будь-яким матеріалом, формою, простором;

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження основних категорій і проблем вчення про колір: систематика і класифікація, естетична оцінка кольору, асоціації, символіка;
- вміння узагальнювати тональні градації, переводити тонально-об'ємні зображення в силуетні або лінійно-площинні;
- володіння колористичним сприйняттям кольорових сполучень в натурній постановці;
- вміння створювати гармонійне кольорове зображення у композиціях, використовуючи методики гармонізації кольорових сполучень;
- вміння використовувати прийоми створення виразного колористичного образу, засоби та символічні властивості кольору у творчій та педагогічній діяльності;
- вміння враховувати асоціативні та оптичні властивості кольору у живописних та декоративних композиціях;
- вміння створювати цілісний образ, розкривати основу сутності зображуваного з допомогою кольору;
- готовність до оволодіння методикою викладання основ кольорознавства, користуючись наочними засобами в структурі навчального процесу;
- здатність розробляти методично-дидактичний матеріал з вивчення кольору: використання різних прийомів і художніх технік у творчих завданнях та репродуктивні завдання і вправи по вивченню різних характеристик кольору, кольорової гами, контрастів, певного колориту тощо;
- готовність до аналізу та оцінювання колористичного рішення в учнівських художніх творах з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні поняття кольорознавства.

Тема 1. Кольорознавство. Культурологічні аспекти кольору. Історія розвитку науки про колір.

Тема 2. Характеристики кольору та кольорових сполучень.

Змістовий модуль 2. Особливості кольоросприймання.

Тема 3. Психофізіологічний вплив кольору на людину.

Тема 4. Колір в образотворчому мистецтві. Сприйняття кольору.

Тема 5. Контраст і нюанс кольору та тону.

Тема 6. Змішування кольорів.

Тема 7. Колір у графічному дизайні та рекламі.

Тема 8. Функція кольору в природі та у інтер'єрі.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/ п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Змістовий модуль 1. Основні поняття кольорознавства.									
1.	Тема 1. Кольорознавство. Культурологічні аспекти кольору. Історія розвитку науки про колір			2	2			2	
2.	Тема 2. Характеристики кольору та кольорових сполучень			2	2		2	2	
	Разом за змістовим модулем 1	14	10	4	4		2	4	
Змістовий модуль 2. Особливості кольоросприймання.									
3.	Тема 3. Психофізіологічний вплив кольору на людину			2	2			4	
4.	Тема 4. Колір в образотворчому мистецтві. Сприйняття кольору			2	2		2	4	
5.	Тема 5. Контраст і нюанс кольору та тону			1	1			4	
6.	Тема 6. Змішування кольорів			1	1			4	
7.	Тема 7. Колір у графічному дизайні та рекламі			2			2	4	2
	Разом за змістовим модулем 2	40	20	8	6		4	20	2
	Разом за навчальним планом на III семестр навчання	54	30	12	10		6	24	2

5. Навчально – методична карта дисципліни «Кольорознавство» II курс

Разом 54 год., лекції – 12 год., практічні заняття – 10 год., самостійна робота – 24 год., індивідуальна робота – 6 год., модульний контроль – 2 год.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Кольорове коло Гьоте	2	10
2	Композиція з хроматичними та ахроматичними кольорами	2	10
3	Кольорова асоціативна композиція «Настрій»	2	10
4	Створення кольорових композицій через сприйняття класичного музичного твору	2	10
5	Кольоровий контраст та нюанс	2	10
	Разом	10	50

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Розтяжки основних хроматичних кольорів	2	5
2	Розтяжки основних ахроматичних кольорів	2	5
3	Натюрморт в теплій гамі.	4	5
4	Натюрморт в холодній гамі	4	5
5	Кольорова асоціативна композиція «Смак» (солодкий, кислий, гіркий)	4	5
6	Створення кольорових композицій під враженням від музикальних творів різних стилів	4	5
7	Створення творчої композиції в техніці імітації вітража	4	5
	Разом	24	35

8. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види та особливості кольорових кіл	2
2	Особливості впливу того чи іншого кольору на психофізичний стан людини	2
3	Значення кольорів у різних країнах	2
	Разом	6

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•**Словесні:** лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.

•**Наочні:** спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•**Практичні:** вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних навчальних проектів (творчі роботи).

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ наочні матеріали (ілюстрації, репродукції робіт світових та вітчизняних майстрів);
- ✓ електронні презентації.

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Кольорознавство» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у 100-балльну шкалу подано у таблиці 8.1 та 8.2.

Табл. 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1.	Відвідування лекцій.	1	6	6
2.	Відвідування практичних (семінарських занять).	1	5	5
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	7	35
4.	Робота на практичному занятті.	10	5	50
5.	Підсумковий модульний контроль	25	1	25
	Підсумковий рейтинговий бал Коефіцієнт Екзамен			121 2.01 40

Таблиця 8.2

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною школою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих помилок)
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;

- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

13. Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- володіє понятійним апаратом з дисципліни «Кольорознавство»;
- технічно грамотно виконує вправи з кольорознавства;
- аналізує та передає кольоровий стан натури або композиції в процесі творчої роботи;
- розпізнає та співставляє світлотіні та хроматичні контрасти;
- орієнтується у особливостях психології сприйняття кольору та його символіці;
- використовує методики гармонізації кольорових сполучень;
- вирішує у кольорі остаточну ідею композиційно-цілісного рішення творчої роботи з урахуванням емоційно-чуттєвого сприйняття;
- використовує прийоми створення виразного колористичного образу, засоби та символічні властивості кольору у творчій та педагогічній діяльності;
- враховує асоціативні та оптичні властивості кольору у живописних та декоративних композиціях;
- створює цілісний образ, розкриває основу сутності зображеного за допомогою кольору;
- має готовність до оволодіння методикою викладання основ кольорознавства, користуючись наочними засобами в структурі навчального процесу;
- має готовність до аналізу та оцінювання колористичного рішення в учнівських художніх творах з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Печенюк Т.Г. Кольорознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Грані-Т, 2010. – 192 с.
2. Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2010. – 354 с.
3. Прокопович Т.А. Основи кольорознавства: навчальний посібник. Луцьк: Вежа, 2016. – 120 с.
4. Фізер І.В. Оптичне та механічне змішування кольорів: методичні вказівки до вивчення курсу «Кольорознавство». Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. – 24 с.
5. Черкасова І.Г. Кольорознавство. Колір у декоративно-прикладному мистецтві й дизайні: навчальний посібник. Київ: Ілон, 2012. – 156 с

Допоміжна:

1. Иттен И. Искусство цвета. Москва: Д. Аронов, 2015. – 96 с.
2. Иттен И. Искусство формы. Мой форкурс в Баухаузе и других школах. Москва: Д. Аронов, 2011. – 136 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>